

DELİ KURT

A t s ı z

Esrarlı Kadın

ÜSTÜ ÖRTÜLÜ bir kağı, gecenin karanlığı içinde ağır ağır ilerliyordu. 1403 yılının sonlarıydı ve dondurucu bir rüzgâr ortalığı kasıp kavuruyordu. Genç ve gülbüz bir atlı, kağının önünden, ardından, yanından giderek, öküzleri idare ediyor, arada sırada kırbacını sırtlarında şaklatıyordu.

Kuşkulu bir hali vardı, ikide bir arkasına bakarak gözlerini zifiri karanlığa dikmesi bir şeyden çekindiğini gösteriyordu.

Yol bir karış çamurdu ve durmadan sulu kar yağıyordu.

Kalın kepenegine sarılmış olan atlı, bu ağır gidişten huylanıyordu. At üstünde her zaman hızlı gitmeğe alışmış, diz boyu karda bile, çabuk yürümenin yolunu bulmuş bir insan olarak böyle yavaş gidişten bunaldığı belliydi. Fakat onu asıl bunaltan, gidişin yavaşlığı, gecenin karanlığı ve soğuğu, ömründe ilk defa bir kağıyı götürüşteki acemiliği değildi. Geriden gelecek birilerinden çekindiği anlaşılıyordu. Kepeneğine sarınmasında kendisini korumaktan çok, aralıksız yağın sulusepken altında

6 • Deli Kurt

yay kirişinin gevşememesine çalışan bir mânâ vardı. Sadağını ve yayını, kepenek altında dikkatle tutuyordu.

Bir aralık, geriden sesler işitir gibi oldu. Kağnı tekerleklerinin gıcirtısı iyi dinlemeğe engel olmasın diye arabayı durdurdu. Gerileri dinledi. Ses yoktu. Geniş bir soluk aldı. Aynı zamanda kağnının içinden bir kadın sesi duyuldu:

- «Çakır Ağa!»

Atlı, büyük bir saygı ile karşılık verdi:

- «Buyur sultanım!»

- «Neden durduk?»

Çakır bir saniye düşündü. «Ses duyar gibi oldum» demedi. Tehlike ihtimalinden bahsetmek istemediği anlaşılıyordu. Gür sesiyle:

- «Atımın üzengi kayışını düzelttim sultanım.» diye cevap verdi.

Arada bir susma oldu. Sonra içerden tekrar kadının sesi geldi:

- «Daha çok gidecek miyiz?»

Çakır, gözlerini gökyüzünde dolaştırarak şunları söyledi:

- «Gecenin yarısını geçtik. Gün doğmadan varırız sultanım!»

Kağnıdaki kadının çok düzgün bir konuşması ve ahenkli bir sesi vardı. Çakır, birkaç saniye bekledi. Yeniden ses gelmeyince kağnıyı yürüttü; fakat bir defa daha arkasına bakmadan da kendini alamadı...

*

* *

Bu genç atlının bir eşkıya saldırısından çekinmediği belliydi. Böyle bir kış gününde bu yörelerde eşkıya dolaşmazdı. Onun daha büyük bir tehlikeden endişe ettiği

anlaşıyordu. Bu sonsuz yollarda, gecenin bu vaktinde, kağındaki kadınla tek başına giden atlının, karşısına çıkacak veya ardından yetişecek olanlar kaç kişi olursa olsun, onlarla bir ölüm dirim çarpışmasına girmekten çekilmeyeceği de belliydi. Kendisini değil, kağındaki kadını düşünüyordu.

Arabanın dört ucundaki ikişer arşınlık direklerin yanları ve tepesi kalın keçelerle sımsıkı kapatılmıştı. İçerideki kadın, keçe duvarlı küçük bir odada oturuyor ve bu odaya dışardan kar ve soğuk sızamıyordu. Kağının döşemesine kalın şilteler konmuş, üzerine halılar yerleştirilmişti. Kadın, sırtında ve yanlarında yastıklar olduğu halde bu soğuk gecede meçhulden gelip, meçhule doğru gidiyordu. Omuzlarında ve dizlerinde de yün örtüler vardı. Bu şekilde üç kişinin sıkışık olarak oturabileceği kağı odasının kalanını bir iki sandıkla bir iki yiyecek torbası dolduruyordu.

Zaman ilerledikçe rüzgâr artıyordu. Biraz önceki sulu-sepken şimdi kuşbaşı kar olmuştu. Öğleden beri aralıksız yürüyen öküzlerde yorgunluk belirtileri başlamıştı. Çakır, ömründe ilk defa bir kağı yürütüyor, öküz yediyordu. Hayvanlar yavaşladıkça yahut ona yavaşladılar gibi geldikçe kamçısını indiriyor, hattâ bazan atının üstünden onları tekmeliyordu. Fakat öküzler bildiklerinden şaşmıyor, ezeli ve ebedi ağırlıklarıyla battal battal yol almakta devam ediyordu.

Çakır'ın gözleri, bir aralık ileride hafif bir ışık görür gibi oldu. Hattâ bu ışık, hareket de ediyor gibi geldi. O zaman kepeneginin altındaki yayına el attı. Sadağından bir ok çekerek gözlerini ışığa dikti.

Işık kaybolmuştu.

Sonra tekrar, fakat bu sefer başka bir noktadan gözük-tü. Çakır, kaşları çatılarak bakıyordu. Işık tekrar yok oldu. Üçüncü seferinde bir değil, birçok ışık birden peyda

8 • Deli Kurt

oldu. Biri ikisi parlarken ötekiler sönüyor, bazan hepsi birden parlıyor, sonra birlikte kayboluyor, tekrar yanıyordu.

Çakır, gülümsedi. Anlamıştı; karşıda ışık falan yoktu. Uykusuzluktan gözüne ışıklar gözükiyordu. Uykusuz ve yorgun savaş günlerinde de birkaç defa böyle olduğunu hatırladı.

Şimdi de yorgun ve uykusuzdu. Bir gün önce hiç uymamıştı. Bu ikinci gece de sabaha yaklaşıyordu.

Yorgunluk ve kağıdaki kadını düşünmekten doğan üzüntünün ağırlığı ile bir türlü hızlı yürümeyen öküzlerin verdiği öfke kendisini bitirmişti.

İşte şimdi deminki ışıklardan eser yoktu. Bütün ovayı kar bürümüştü. Sonsuz bir beyazlığın içinden gidiyorlardı. Yol iz kaybolmuştu ama yolu şaşımalarına imkân yoktu. Karış karış bildiği bu yerlerde yolu kendisi şaşırmasa bile, atı şaşırmasdı. Bu düşünceyle can yoldaşı olan sevgili atının ıslak yelesini okşadı.

*

* *

Havada henüz bir ağarma olmadığı halde Çakır, sabahın yaklaştığını anladı. Biraz önce, yanından geçtikleri bir tümsekle üstündeki üç ağaç da köye varmak üzere olduklarını bildiriyordu. Kağıdaki kadına bu müjdeyi vermek aklından geçtiyse de hemen bundan caydı. Uyumuş olabilirdi. Yahut kendi seslenmesinden heyecanlanabilirdi.

Çakır, şimdi öküzlerin daha yavaş yürümelerine müsaade ediyordu. Çünkü yavaş hareket edilirse tekerlekler gıcırdamıyordu. Çakır'ın köye gürültüsüzce varmak İsteddiği anlaşılıyordu. Herhalde üç bin, bilemedin dört bin adım sonra, varmak istedikleri yere erişeceklerdi.

Sona yaklaşmakta olanların sabırsızlığı Çakır'ın da yüreğini sarmağa başlamıştı. İçinden bine kadar saymağa karar verdi... Saydı.

Bir bin daha... Fakat bu sefer beş yüze gelmeden sayıyı şaşırıldı. Beyni düşüncelerle dolup taşıyordu. Göğe ve ufuklara baktı. Belli belirsiz bir ağartı başlamıştı. Birden canlandı ve gülümsedi. Çevik bir hareketle atından atladı. Arabanın önüne geçti. Bir eliyle öküzlerin boynuzlarından tuttu: Şimdi onları daha ağır yürütüyor, hiç ses çıkarmamasına çalışıyordu. At, kendi kendine ve uysal adımlarla sahibini takibediyordu. Bu sırada, kağındaki kadın, yavaşça seslendi:

- «Geldik mi Çakır Ağa?»

Çakır gözleri bir köy evine çevrilmiş olduğu halde cevap verdi:

- «Geldik sultanım!»

Bu «sultanım» kelimesi gayet yavaş söylenmişti. Önünde durdukları ev tek başına, köyün en kıyısındaki evdi. En yakın evden bile elli adım uzaktaydı. Asıl köy daha biraz ileride başlıyordu. Kırk evlik bir köydü.

Çakır, kağını kapiya kadar yaklaştırarak durdurdu. Çevresine şöyle bir baktıktan sonra kapiyu tıkırdattı. Bekledi.

Bütün köyde derin bir sessizlik vardı. Sabırsızlıkla yeneden ve daha kuvvetle vurdu; dinledi. İçeride bir kıpırdama vardı. Bir daha vurdu. Yürüyen birinin ayak sesleri yaklaştı ve bir kadın sesi duyuldu:

- «Kim o?»

Çakır, ağzını kapiya yaklaştırarak cevap verdi:

- «Aç ana, benim...»

- «Çakır! Sen misin?»

- «Evet...»

Kapı açıldı ve orta yaşlı bir kadın, hayretle genç adama baktıktan sonra kağını görerek sordu:

10 • Deli Kurt

- «Konuk mu var Çakır? Bu zamanda neye geldin?»

Çakır, elini dudaklarına götürerek, sus işareti verdikten sonra yavaşça:

- «Işığı yakıp yardıma gel...» dedi.

Kadın, eve girerken kendisi de kağına yaklaşarak arkadaki keçe perdeyi araladı Sırtındaki kepenegini çıkarak karların üzerine attıktan sonra kağındaki sandıklardan birini kavrayarak kepenegin üzerine oturttu:

- «Eve girelim sultanım!» dedi.

İçerideki kadın, yavaş hareketlerle şiltenin üzerinden keçe perdeye kadar yaklaştı. Çakır, elini uzatmıştı:

- «Sandığa basarsanız sultanım...» dedi.

Sandığı bir merdiven gibi kullanan kadın ağır ve ihtiyatlı hareketlerle, Çakır'ın elinden tutmuş olduğu halde indi. Üç dört adımda kapıdan girdi. Yaktığı mumu tutarak ortalığı aydınlatan ev sahibinin kılavuzluğu ile yürüyüp sedire oturdu. Gülümseyen bir yüzle: «Hoşgeldin konuk» diyen ev sahibine: «Hoş bulduk bacım.» cevabını verdikten sonra kimsenin duymayacağı kadar yavaş bir sesle: «Allaha hamdolsun.» diye söylendi.

Çakır, bu sırada büyük bir çabuklukla iş görüyordu: İlk önce kağındaki sandıklarla torbaları sedirin yanına taşıdı. Sonra öküzlerle atını ahıra çekti.

Bu evde Satı Kadın, iki yaşındaki oğlu ile birlikte oturuyordu. Çakır'ın sütanası olan ve onun tarafından sahici bir ana kadar sevilen Satı Kadın komşu Türkmen oymağından bu köye otuz yıl önce gelin gelmişti. Şimdi kırk beş yaşında, sağlam, dinç ve iyi yürekli bir kadındı. Büyük oğlu Niğbolu Savaşında, kocası da Ankara Savaşında şehit olmuşlardı. İki kızını evlendirip gurbete göndermiş, bu evde iki yaşındaki küçük oğlu Evren'le yalnız kalmıştı. Bir dileği Evren'i "Sipahi" yapmaktı. Kocası ve büyük oğlu Azap olarak orduya gitmişler, Azap olarak ölmüş-

lerdi. Ama sipahilik başkaydı. Bu bakımdan sutoğlu akır'a bayılırdı.

Satı Kadın bunları düşünürken akır'ın sesini duydu:

- «Ana! Yiyeceğimiz vardı ama iki gündür sıcak bir yemeğe hasret kaldık. Bize bir tarhana orbası yapar mısın?»

akır bu sıcak yemeği kendisi için değil, konuk için istiyordu. O itiraz etmesin diye böyle konuşuyordu.

Kadın zaten ocağı yakmağa hazırlanıyordu. Kucağında odunlar ve ıra vardı. akır, yaklaşarak yavaşça:

- «Ana, hem işini gör, hem de biraz beni dinle,» dedikten sonra yavaşça bir şeyler fısıldadı. Satı Kadın'ın gözleri açılmıştı:

- «Ne diyorsun akır?» diye mırıldandı.

akır yine yavaşça bir şeyler söyledikten sonra:

- «Ana! Bana Kur'an üzerine and ver.» dedi ve koyundan bir Kur'an çıkardı.

Sütana, onu alıp öperek başına koydu. Evin en uzak köşesine, konuğun gözünden tamamıyla saklı bir yerine gittiler. Kadın, Kur'an'a el basarak yemin etti.

akır, yeniden bir şeyler söyledi ve:

- «İşte bunun için kalamam. Çorbayı dahi içemeyeceğim. Köy uyanmadan gitmeliyim.» dedi.

Birlikte konuğun yanına döndüler. akır, saygılı bir durum almıştı:

- «Sultanım!» dedi. «Bana izin ver. Her şeyin gizli kalması için hemen gitmem lâzım. Anamın ağzı sıkıdır. Güvenilecek kadındır. Kur'an'a el basarak da and verdi. Her emrini yerine getirecektir. Ben ilk fırsatta yine geleceğim. Allahısmarladık...»

Bunları söyleyerek ilerledi. «Sultanım» diye söz ettiği kadının eteğini öptü ve «Bir emrin var mı?» diye sordu.

12 • Deli Kurt

Mumun titrek ışığında yüzü solgun görünen ve asık bir çehre taşıyan bu güzel ve çok genç kadın, yanındaki deri torbanın içinden küçük bir kese çıkararak uzattı:

- «Bunu al Çakır Ağa! Lâzım olur!» dedi. «İyiliğini ve sadakatini unutamam. Allah yardımcın olsun. Üzerimizdeki büyük hakkını helâl et.»

Bu sözler o kadar büyük bir vakar ve hüznün içinde söylenmişti ki Satı Kadın'ın gözleri yaşardı. Çakır da üzgündü. Uzatılan keseyi alarak onun arzusunu yerine getirdi. «Helâl olsun!» dedi. Tekrar eteğini öperek sütanasına döndü. Onun da elini öptükten sonra hızla evden çıktı.

Çakır, evden çıkarken yalnız küçük bir yiyecek torbası almıştı. Çabuk adımlarla ahıra yürüdü. Deminden beri biraz samanla oyalanmış olan atına bir avuç arpa yerdikten sonra dışarı çekti. Sipahi atı öyle bol yem yiyemezdi.

Gün ağarıyor, lapa lapa kar yağıyordu. Bir sıçrayışta atına atladı. Geldiği yola yöneldi, uzaklaştı. Biraz sonra sonsuz ovada kayboldu.

Balâ Hatun

ÇAKIR'ın, gizlice sütanasının evine getirdiği genç kadın, bir tehlikeyi önlemek için böyle saklanıyordu: Amasya Beği Şadgeldi Paşa'nın küçük yeğeni olan Balâ Hatun, Yıldırım Bayazıt'ın oğullarından İsa Beğ'in haremiydi. Sel gibi kahraman kanının aktığı, Türkün Türkü kırdığı o korkunç Ankara meydan savaşından sonra Yıldırım Bayazıt tutsak düşüp kendi canına kıyınca, oğulları, Osmanlıların göreneğine uyarak beğlik dâvasına kalkmışlar, birbirlerine karşı gelmişlerdi. Büyük şehzade Süleyman Beğ Edirne'de, ortanca şehzade İsa Beğ Bursa'daydı.

Osmanlı ülkesinde Bursa ve Edirne; iki başkent olduğu için devletin başına ancak bu şehirleri elde etmekle geçilebilirdi. İsa Beğ böyle düşünüyordu. Ancak şu var ki kendisi, ağasını tanımadığı gibi küçük kardeşleri de kendisini tanımamışlardı. Çaresiz vuruşacaklardı.

İsa Çelebi de öyle yapmış, vuruşmuştu. Fakat talih kendisine hiç yâr olmuyordu. Sipahisi pek az olduğu gibi, babasının en değerli devlet adamlarından hayatta olanlar da kardeşlerinin yanında kalmışlardı.

Bir iki çarpışmanın yenilmeyle bitmesi, hemen tek başına denilecek şekilde dağdan dağa kaçışlar İsa Beğ'de bir kaygı yaratmıştı. Talihin kendisine güler yüz göster-

meyeceğini bir önsezi ile anlıyordu. Nihayet emanetini verir, ebedî sükûna kavuşurdu. Bir Osmanoğlu olarak bundan hiç de çekinmiyordu. Onu düşündüren şey başkaydı: Büyük bir aşkla sevdiği Balâ Hatun üç dört ay sonra dünyaya bir çocuk getirecekti. Bu çocuk erkek olur ve kendisi de dâvayı kaybederse kardeşleri bu çocuğu sağ bırakmazlardı. Bu, değişmez, merhametsiz bir kanundu.

İsa Beğ, işte bu doğmamış çocuğu ve onun öldürülmesiyle sevgili evdeşi Balâ Hatun'un duyacağı korkunç kederi düşünüyordu. Onu saklamalı, emniyete almalıydı. Bunu yaparsa hem daha kıyasıya döğüşebilecek, hem de ölürse gözü arkada kalmayacaktı.

İsa Beğ, günün birinde padişah olması muhtemel bir şehzade olduğu için siyasî ve tedbirli düşünmeğe daha çocukluğundan beri alıştı. Balâ Hatun'u öyle birisine emanet etmeliydi ki hem ağzı sıkı, hem gözü pek olmalı, üstelik de dikkati, kendi üzerine çekmeyecek durumda bulunmalıydı. Kendi adamları arasında bu kıratla ancak Çakır vardı. Henüz çok gençti ama sadakatin ve fedakârlığın örneği bir yiğitti; fakat tanınmış değildi. Karası Savaşında tımarlı bir sipahiydi. Ankara Savaşındaki binlerce bilinmedik kahramandan birisi de oydu. Havadaki mevhum noktaları bile vuran keskin nişancı Çağataylılara karşı kalkanı ile kendisini koruduğu gibi, savaşın harman edildiği kanlı bir yerinde de bir defa kılıcıyla İsa Beğ'i kurtarmıştı.

Hele Aksak Temür Beğ'in, Türkistan'a dönüşünden sonra Yıldırım'ın oğulları birbirine düştüğü zamanki kavgalar... İşte Çakır ne özü mert olduğunu bu sırada ortaya dökmüştü. Yıldırım Bayazıd'ın oğlu Mehmed Beğ'le yapılan o talihsiz vuruşmada Çakır olmasaydı belki de İsa Beğ şimdi yaşamayacaktı.

Onun, bir tahta köprü başında durarak Mehmed Çelebi askerleriyle tek başına bir vuruşması vardı ki destan-

lara geçse yeri ydi. İsa Beğ, yaralı, yorgun atı ile akır'ın kazandırdığı zaman sayesinde uzaklaşıp kurtulabilmiş, akır da, kendisini suya atarak akıntının yardımıyla selâmete ulaşmıştı.

akır, güvenilir bir adamdı.

*

* *

Çarpışmaların durulduğu, Mehmed Beğ ordusunun çekildiği günlerin birinde İsa Beğ, akır'ı yanına çağır-mış, mahzun bir yüzle şöyle demişti:

- «akır! Şimdilik tehlikeden uzak gibi görünüyoruz. Fakat, benim içime doğuyor: Sonum iyi olmayacak. Kendimi değil, hatunumu düşünüyorum. Yüklüdür. Birkaç ay sonra bir çocuğumuz doğacak. Osmanlı'nın türesini biliyorsun. Benim başıma bir şey gelir, sonra da bu çocuk erkek doğarsa onu yaşatmazlar. O zaman Balâ Hatun perişan olur. Bunu önlemek lâzım. Bu da Balâ Hatun'un hiç kimsenin bilmediği bir yere saklanmasıyla olur! Benim böyle bir yerim yok. Osmanoğlu olduğum için nereye gitsem tanırım. Acaba sen onu emniyetli bir yere saklayamaz mısın? Senin tımarının bulunduğu köyde bir ev sağlayamaz mıyız?

akır, biraz düşünmüş, sonra:

- «Bu bakımdan benim köyüm o kadar emniyetli sayılmaz, beğ!» demişti. «Çünkü ben de köyün tımarlısı olduğum için orada tanırım. Fakat sütanamın köyü oldukça sapidir. Evi köyün kıyısında, kendisi de Türkmen'dir. Biraz sıkıştı mı, aşirete sığınır. Hem de sütanam ağzı sıkı kadındır. Balâ Hatun'u oraya götürelim.»

İsa Beğ biraz düşünmüş, sonra bu teklifi kabul etmişti. İki kişi başbaşa verip Balâ Hatun'u nasıl kaçırıp saklayacaklarını tasarlamışlardı. Bu işi ikisinden başka kimse

bilmeyecekti. İsa Beğ, dikkati başka yere çekmek için bir askerî yürüyüş gösterisi yapacak, kendi buyruğundaki yerlere bu şekilde fermanlar, buyrultular gönderecekti.

Mevsim güzdü. Yağmurların başladığı, soğuğun arttığı böyle bir zamanda yüklü olduğu için fazla korkuya kapılmaması gereken bir kadını tehlikeler arasından sıyrarak uzak bir köye götürmek güç işti. Fakat güç müç, bu iş yapılacaktı.

Çakır, eşkin atına atladığı zaman yanında İsa Beğ'in verdiği keskin ve benzersiz kılıç, koynunda da bir fermanla bir mektup vardı. Ferman yine bir aldatmaca idi. Çakır'ın sözde ulak vazifesi gördüğüne halkı inandırmak için yazılmış bulunuyordu. Mektup ise Balâ Hatun'a idi. Birkaç satırla durum anlatılıyor ve Çakır'ın kendisini selâmete ulaştıracağı söyleniyordu. Evet, yalnız birkaç satır... En tehlikeli maceraya atılırken, ölüme giderken veya veda ederken bile birkaç satır... Osmanoğulları çok konuşmasını sevmedikleri gibi, uzun yazmaktan da hoşlanmazlardı. Osmanoğulları büyük iş yaparlar, fakat bundan bahsetmezlerdi.

Çakır, İsa Beğ'in verdiği keseden harcayarak bir köyden aldığı kağınının üstünü başka bir köyde kalın keçelerle örttü. Üçüncü bir köyde İsa Beğ içinmiş gibi kağnyı un, bulgur, elma kakı doldurdu. Dördüncü bir köye giderken un torbalarını bir dereye attı ve köyden birkaç temiz şilte ve yastık alarak kağnyı yerleştirdi. Köylerden akşam olurken yola çıkıyor, gece karanlığında yol değiştirerek gayesine doğru ilerliyordu.

Balâ Hatun'un oturduğu köye varmadan bir gün önce, tam öğle vakti bir orman kıyısında üç dervişe rasladı... Acayip suratlı, acayip kılıklı adamlardı. Bu soğukta göğüs bağı açık geziyorlardı. İkisinde saç sakal birbirine karışmıştı. Hele bir tanesi iri yarı ve korkunç bir şeydi. Kalın sopasını kaldırarak:

- «Dur, sipahi!» diye bağırdı.

Çakır, durdu. Aynı zamanda:

- «Ben sipahi değilim!» diye cevap verdi.

İri derviş, ormanda uğuldayan bir sesle:

- «Sipahisin!» dedi. «Saklama! Bozlak Baba'dan sır saklanmaz.»

Çakır, bir belâya çatmak üzere olduğunu anlamıştı. Çevresine bakındı. Kağnyaya bir zarar gelmesinden korkuyordu. Derviş, sanki Çakır'ın aklından geçenleri anlamış gibi tekrar gürlledi:

- «Sipahi! Kağnyada ne var, söyle! Bozlak Baba'dan sır saklanmaz.»

Çakır'ın gözü kızıverdi:

- «Bozlak Baba kim?» diye sordu.

Derviş, elini çıplak göğsüne gayet sert bir vuruşla vurarak:

- «Benim, ben!» dedi.

- «Anladık. Ne istiyorsun?»

Derviş, sopasını kaldırarak kağnyaya uzattı:

- «Kağnyada ne var?»

- «Azık!»

- «Mektubu ver!...»

Damdan düşercesine söylenen bu söz Çakır'ı bir hoplattı:

- «Bre aptal! Sen aklını mı kaçırdın? Sana azık var, diyorum; mektup istiyorsun. Yoksa azıkla değil de kâğıt yemekle mi doyuyorsun?»

Derviş, bu sözleri işitmemiş gibiydi! Çakır'ı iyice korkutan şu sözleri bağırarak söyledi:

- «Koynundaki mektubu ver!»

İş sarpa sarmıştı. Derviş keramet sahibiydi. Yoksa Çakır'ın koynundaki gizli mektubu nereden bilecekti? Çakır, atın üzerinde dizlerinin titrediğini hissetti. Balâ Hatun'u içine yerleştirip sütanasının köyüne götüreceği

18 • Deli Kurt

kağnı olmasa hemen mahmuz vurup dörtnala kaçardı. Fakat şu kağnı o kadar mühimdi ki onu bırakmaktansa ölüme razıydı. Bu düşünceyle kendisini toparlayarak bağırdı:

- «Yıkıl önümden, uğru kılıklı herif!»

Derviş yine oralı değildi. Sopasını tehditkâr bir şekilde sallayarak yeniden gürlledi:

- «İsa Beğ'in çaştı sipahi!... Koynundaki mektubu ver!...»

Bu sözler üzerine Çakır'ın beyninde bir şimşek çaktı: Bu dervişler Yıldırım Bayazıd oğlu Mehmed Beğ'in adamlarıydı. Mehmed Beğ, bütün Osmanlı ülkesine, ta Edirne'ye kadar her çeşitten insanlar yollayarak propagandaya giriştiği gibi, demek ki İsa Beğ ülkesinin göbeğine kadar da adam sokmuştu. Bu düşünce Bozlak Baba'nın kerametinden doğan korkuyu Çakır'ın yüreğinden sildi. Aynı zamanda derviş, atın gemini tutarak cümlesini tekrarladı:

- «Mektubu ver!»

Öteki iki derviş üç dört adım geride taş gibi hareketsiz duruyorlardı. Çakır, kafası iyice kızmış olduğu halde bir hamlede atından atlayarak dervişin kolunu tuttu:

- «Atımı bırak!» diye bağırdı.

Derviş çok uzun boylu ve iri yarı idi. Çakır'ın başı ancak omuzuna geliyordu. O zaman derviş elini Çakır'ın göğsüne dayayarak şiddetle itti ve Çakır birkaç adım geriye gittikten sonra sırt üstü yere düştü. Zebellâ kılıklı dervişin zebani gibi de kuvvetli olduğu anlaşılıyordu.

Artık ok yaydan çıkmıştı. Top gibi zıplayarak ayağa kalkan Çakır, çevik bir hareketle kepeneğini sırtından attı. Yıldırım hızıyla kılıcını sıyırdı. Kaplan gibi ileri atılarak kılıcını savurdu. Bu tam bir sipahi vuruşuydu. O kadar ustaca ve öyle hızla vurulmuştu ki derviş, yere bir kütük gibi düştükten sonradır ki başı gövdesinden ayrılarak yuvarlandı, birkaç adım ötede kaldı.

O zaman umulmadık bir şey daha oldu: Ölen dervişin arkadaşlarından biri ve geride duranı da aynı çeviklikle sırtından abasını attı. Derviş abasının altından da başka bir sipahi çıkmıştı. O da şimşek hızıyla kılıcını çekti ve:

- «Davran bre İsa Beğ çerisi!» diye haykırarak Çakır'ın üzerine atıldı. Kılıçlar havada bir çarpıştı. Ayrıldı; yine çarpıştı.

Artık işin gizli kapaklı tarafı kalmamıştı. Vuruşan iki sipahi de bunu bildiklerini haykırılarıyla belli ediyorlardı. Çakır, kılıç savururken:

- «Al! İsa Beğ aşkına...» diye bağıyor, karşısındaki hamle yaparken:

- «Al! Mehmed Beğ aşkına!» diye karşılık veriyordu.

Ormanın kıyısında vuruşan sanki iki tımarlı değil de iki ordu idi. Öyle bir gayret ve istekle kılıç savuruyor, öyle bir inatla çarpışıyorlardı ki gören, bir meydan savaşının sonucu bu iki kişinin dövüşüne bağlı sanırdı.

Vuruş uzadıkça iki sipahi övünmeğe ve birbirini kızdırmağa da başladılar. Çakır havada döndürdüğü kılıcını düşmanına indirirken:

- «Bana Barakoğlu Çakır derler!» diye haykırdı.

Beriki onun hamlesini çeldikten sonra kendisi saldırdı ve:

- «Bana da Çaparoğlu Çakır derler!» diye bağırdı.

Demek ki vuruşanlar adaştı.

Barakoğlu Çakır yeniden bir vuruş yaptı ve:

- «Senin gibi adaş olmaz olsun!» diye gürlledi.

Öteki hemen karşılık verdi:

- «Beğenmedinse adını değiştir!»

Fakat ad değiştirmeğe lüzum kalmadı: İsa Beğ'in Çakır, kılıcını Mehmed Beğ'in Çakır'ına değdirmesini bildi. Boynu ile omuzu arasına kılıç yiyen Çaparoğlu, önce dimdik durdu. Sonra yüzünü hafifçe göğe kaldırdı. Daha sonra, kılıcını sımsıkı kavramış olduğu halde devrildi.

Çakır, düşen adaşına bakmağa vakit bulamadan acı bir at kişnemesiyle gözlerini atına çevirdi. Gördüğü manzara şuydu: Öteki derviş, Çakır'ın atına binmişti. Usta bir binici sürüşü ile oradan uzaklaşmağa çalışıyor, fakat sâdık at gitmek istemeyerek şahlaniyor ve kişniyordu. Derviş, dizginle yürütemediği atı, kalın sopasıyla sürmek için habire vuruyordu. Canı yanan at, beş on adım koşuyor sonra durarak yeniden dönüyor, kişniyor, direniyordu.

Çakır çok düşünmedi. Kılıcını atarak birkaç adım koştu. Sadağından çektiği oku yayına yerleştirip gezledi, atın nal sesi ve kişnemeleri arasında bir ok vınlayışı duyuldu... Arkasından okla delinmiş dervişin kaskatı yere yuvarlandığı görüldü.

Sâdık hayvan koşarak sahibinin yanına geldi. Çakır yorgun, soluyordu. Bir dakika atına dayanarak geniş geniş nefes aldı. Sonra onu okşayarak ölen sipahiye yaklaştı. Silâhlarını topladı. Üstünü aradı. Cepkeninin içindeki boynuna bağlı deri torbada dürülmüş bir kâğıt buldu. Bu, Mehmed Beğ'in bir buyrultusu idi. Kâğıdın verildiği Çakır'ın kendi adamı olduğunu, istediklerinin yapılmasını bildiriyordu. Üstünde tuğrası, altında imzası vardı. «Çakır» adının buyrultuda yazılı olması Çakır'ı sevindirdi. Öteki Çakır için verilen kâğıt kendi işine yarayabilirdi. Bunu koynuna yerleştirdi,

İki dervişle sipahinin ölülerine baktıktan sonra «İsa Beğ uğruna...» diye mırıldandı. Atına atlayarak kağnyı yürütmeye başladı ve hedefine doğru ilerledi.

Barakoğlu akır

ÇAKIR yirmi yaşında, Karasılı bir sipahiydi. Küçük bir tımarı vardı. Tımarın geliri kendisinden başka iki Cebeli'nin de savaşa hazır bulundurulmasını sağlayacak kadardı.

Tımar sahibi olalı ancak iki yıl olmuştu. Babası Şehit düştüğü zaman kendisi küçük olduğu için tımar amcasına kalmış, amcası ölünce de kendisine geçmişti. Babasıyla amcası Osmanoğullarının, dedeleri de Karasıoğullarının ordusunda hizmet etmişlerdi. Barakoğlu ailesi çok eski, küçük bir beğ ailesiydi. Selçuk Padişahları zamanından beri sipahi, oldukları söylenirdi.

Anası kendisini doğururken öldüğü için onu Satı Kadın emzirmiş, gr style akır'ı gürbüz bir ocuk olarak yetiştirmişti. Bu Türkmen stana ne temiz yürekli kadındı! Bilgisiz, fakat görgülü; saf, fakat akıllı; gözü pek, becerikli bir anaydı. akır'ı öz oğlu gibi bağrına basmış, akır da onu öz ana gibi sevip saymıştı.

akır, baba ve amcasından sipahi terbiyesi, stanasından Türkmen terbiyesi alarak tam bir yiğit gibi yetişmişti. elik-omak oynayarak başlayan hayat, daha sonra güreş, binicilik ve ciritle devam etmiş, bunun arkasından da okla nişancılık ve değnekle kılıç idmanları gelmişti.

Hocadan okuyup yazma ve Kur'an dersleri almış, kış gecelerinde kahramanlık ve Battal Gazi hikâyeleri dinlemişti.

On iki yaşındayken kışın korkunç oyunlar oynarlardı. Ortada kazan kaynardı. Oyunun esası rakibinin elini kaynar suya batırmak, kendi eli batarsa bağdırmamaktı.

Kaç defa arkadaşlarının elini kaynar suya daldırılmış, kaç defa kendi eli daldırılmıştı. Orada hazır yoğurt durur, eli kaynar suya batıp haşlananların yanıklarına hemen yoğurt sürülürdü. Gık demezlerdi. Haşlanan el ilk gecesi sabaha kadar yanardı da yılmazlardı. Bir defa içlerinden biri, eli haşlandığı zaman acıdan bağdırdığı için darılmışlar, erkeklığe sığdırmadıkları bu hareketten ötürü aylarca yüzüne bakmamışlardı.

Bir kere de güçlü bir arkadaşıyla kapışırken ikisinin birden eli kazana dalmıştı. Hele bir keresinde kazan devrilmiş, aksi tarafta itişmeyi seyreden arkadaşlarının birçoğunun bacakları haşlanmıştı.

Bunlar korkunç oyunlardı. Ama bu korkunç oyunlarla acıya dayanmayı, çevik davranmayı öğreniyorlar, iradelerini keskinleştiriyorlardı. Rum oğlanları gibi yalnız yiyip içip eğlenecek değillerdi ya...

Amcası Tımarlı Sipahi iken Çakır'a Türk usulü silme tokat atmasını öğretmişti. Hasımının yüzüne şiddetle indikten sonra onu silerek ayrılan bu tokat yaman şeydi. Ağaç gövdelerine tokat atarak idman yaparken onun yamanlığını pek anlamamış, fakat bir gün, yakınındaki Rum köyünden üç çocukla kavga ederken nasıl nesne olduğunu görmüştü. Öyle ki, içlerinden biri ve en irisi tokatı yiyip devrilince öteki ikisi tabana kuvvet kaçmış, yaşlıları arasında en hızlı çocuk olan Çakır onlara yetişememişti. Doğrusu, kaçan Rum'a yetişmeye imkân yoktu. Bu onlara Tanrı vergisiydi.

Çakır'ın silme tokat hakkındaki düşüncesi daha sonra başka bir sipahi çocuğu ile dövüşürken olgunlaşmıştı. Bu sefer tokadı yiyen kendisiydi.

Önce birbirlerine bir iki tokat ve yumruk savurmuşlar, fakat tam konduramamışlardı. Çok geçmeden silme tokat Çakır'ın yüzünde patlamış. Gözünün kamaşması geçtiği zaman kendisini yerde bulmuştu. Her halde bu tokat tam tarifine uygun atılmış olacak ki yalnız kendisini devirmekle kalmamış, dudağının ucunu da şişirip kanatmıştı.

İşte Çakır, böyle büyüdü.

On beş, on altı yaşlarında iken başından geçen bir olay, daha doğrusu atlattığı bir tehlike onu İsa Beğ'le tanıştırmıştı:

Çakır bir gün ormana bal almağa gitmişti. Ormanın bir yerinde, arılar büyük bir yarığın içine alışmışlar, bal yapıyorlardı. Değneğini, bal kabını, yüz örtüsünü ve arıları kaçırarak tütsüyü alarak ormana dalan Çakır, yarık ağacın biraz uzağında uzun zaman bekleyip arıların uzaklaştığını gördükten sonra yüzünü örterek usulca ağaca yaklaşmış, tütsüyü yakarak son arıları da kaçırmış ve çiçek kokulu balı bıçağıyla çabuk çabuk keserek küçük kazanına aktardıktan sonra hızla uzaklaşmıştı. Arılar küme halinde gelip ballarını azalmış görürlerse yakındakilere saldırıyorlardı. Çakır, bunu bildiği için süratli adımlar atıyordu.

Birdenbire karşısında beş kişinin dikildiğini gördü. Suratsız ve kılıksız kimselerdi. Fakat tepeden tırnağa pusatlı idiler. İçlerinden biri; sıksa, uzun boylu ve çok esmer olanı iğrenç bir sırıtma ve çirkin bir sesle sordu:

- «O kazanda ne var delikanlı?»

Çakır, bıçağı yanında oldukça kimseden korkmazdı. Meydan okurcasına cevap verdi:

- «Sana ne! Kim oluyorsun da soruyorsun?»

24 • Deli Kurt

Uğru kılıklı herif büsbütün sırttı:

- «Bu ne kabadayılık böyle beğzâde! Cellât Mıstık'ı tanımadın mı?»

Cellât Mistik deyince Çakır işi anladı. Bu herif yol kesip adam öldüren Çingene Mıstık olacaktı. Pervasızca sordu:

- «Yoksa sen Çingene Mıstık mısın?»

Öteki bir kakhaha attı:

- «Nasıl da bildin! Bunu bildiğin gibi elindeki kazanı, kemerindeki akçayı isteyeceğimi de elbet bilirsin.»

- «Ben elin pis Çingenesine kazan mazan vermem!»

Mıstık alaya başladı:

- «Vay beğzâdem!... Sen de mi Çingene'yi hor görüyorsun? Çingene adam değil mi?»

Sonra birden suratı değişti. Korkunç bir hal aldı. Yanındakilerden birine Çingene edasıyla buyurdu:

- «Ulan İbo! Şu deli Türk'ün elinden kazanı alıp dersini ver de dünyanın kaç bucak olduğunu anlasın!»

İbo, bir elini bıçağına atarak Çakır'a doğru yürüdü. «Dersini ver» demek, bu Çingene eşkıyaların dilinde öldür demektir. Fakat umulmadık bir şey oldu:

Deli Türk'ün silme tokadı yıldırım hızıyla İbo'nun suratına indi ve tokadın şaklayışı koca ormanda birkaç kere yankılandı. Çakır bu işi yaparken, değneğine geçirerek omuzuna vurduğu kazanı sopadan kaydırıp yere atmış ve sopasını sol eliyle kavramıştı.

Çingene uğrusu yerde baygın yatıyordu. Bir anlık şaşırma ve susmadan sonra Cellât Mıstık'ın bed sesi havada çınladı.

- «Gebertin!»

Bu söz üzerine en yakındaki Çingenenin, saldırmasını havada parlatarak atıldığı görüldü.

Çakır, sol elindeki değneğini sağına geçirdi. Değnek boşlukta bir döndükten sonra Çingene'nin başına inip

tok bir ses çıkardı. Bu vuruş dağda, bayırda saldıran kurt ve ayılardan korunmak için yapılan vuruştı. En azgın aç kurt bile bu vuruşu başına yeyince ölürdü. Tabiidir ki Çingene eşkıyası kurt kadar dayanıklı değildi. Çakır'ın yedi yaşından beri değnekle vuruş talimi yaptığından da habersizdi. Deminki silme tokadı yiyen İbo, belki birkaç dakika sonra kendine gelebilirdi, ama ikinci Çingene o anda cehennemi boylamıştı.

Cellât Mistik, üst üste iki adamının bu toy oğlan tarafından yere serildiğini görünce durumun ciddiliğini anladı ve çığına döndü. Uğursuz baykuş sesiyle haykırıp adamlarını da kışkırtarak Çakır'a saldırdı. Pala ve saldırılarını çekmişlerdi.

Çakır'ın değneği şaşmaz inişlerle hedefini buluyordu. Fakat deminki kadar tesirli değildi. Çingeneler o sopanın tılsımlı olduğunu anlamışlardı. Pala ile değneği düşürmeğe çalışıyorlar, fakat başaramıyorlardı.

Çakır, fırlıdak gibi dönüyor, üç Çingene tarafından sarılmamağa uğraşıyordu. Bir iki vuruş yapmış, hattâ birisinin palasını bile düşürmüştü ama herif bu hengâmede onu yerden tekrar almağa muvaffak olmuştu.

Yorulmağa başlamıştı. İri kıyımdı ama ne de olsa çocuktu. Teke tek gelseler iş kolaydı ama, çevrilmemek için bir ona, bir ötekine koşarak vuruş yapmak, kuşatılır gibi olunca, beş on adım seğirterek kendisini emniyete almak az yorucu değildi.

Geniş geniş soluyordu. Üstelik Cellât Mıstık'ın palası, yanağında bir yara açmış, ılık kan boynundan içeri sızmağa başlamıştı.

Bir aralık yine koşarak eşkıyalardan uzaklaştıktan sonra geriye döndü ve Mıstık'ın ötekilerden biraz açılmış olduğunu gördü. Fırsat bu fırsattı. Öldürücü bir vuruşla herifi çökertirse yamakları ya kaçar, ya yenilirdi. Değneği atadan gördüğü biçimde döndürerek savurdu. Hızından

havada bir ıslık sesi, ardından bir çatırdı işitildi. Yazık!... Değnek, pala ile çarpışarak kırılmış, Çakır'ın elinde üç karışlık güdük bir parça kalmıştı. Aynı zamanda bıçağına el atmış, fakat daha çekemeden Çingene'nin palası omuzuna inmişti.

Çakır bir adım geri fırlayarak bıçağını sıyırdı ve omuzundaki yaranın acısıyla gözleri şimşeklenerek karşısındakilere baktı. Gözlerine inanamıyordu: Önünde bir bölük Osmanlı atlısı duruyor ve bir ses:

- «Tutun melunları!» diye gürlüyordu.

Bakışlarını gezdirince durumu kavradı. Yirmi kadar atlı vardı. Birkaçı yere inerek üç Çingene'yi yakalamıştı. Geniş bir soluk aldı. Acısını unuttu. Kurtulmuştu.

Çingenelerin tutulması için buyruk veren adam, çok genç, yakışıklı birisi; her halde bir beğdi. Giyimi ve pusatları alımlı idi. Atından inmiş olanlardan biri, yaralarını görmek için Çakır'a yaklaşırken, yavaşça:

- «Bu gördüğün bey, padişahımız Yıldırım Bayazıd'ın oğlu İsa Beğ'dir!» demişti.

İsa Beğ, çok hafif, belli belirsiz gülümseyerek sordu:

- «Nasıl yiğitçe dövüştüğünü gördüm. Kimsin?»

Çakır, elini bağrına basarak baş eğip selâmladı:

- «Adım Barakoğlu Çakır. Sipahi oğluyum, beğ!»

İsa Beğ, başıyla Çingeneleri işaret etti:

- «Ya bunlarla dâvan nedir?»

- «Bunlarla dâvam yok. Bunlar Çingene uğrusudur.

Başları da işte şu Cellât Mıstık...»

- «Bunlar seni soymak mı istediler?»

- «Evet beğ!»

- «Şu yerdekileri sen mi hakladın?»

- «Evet beğ!»

İsa Beğ Mıstık'a döndü. Kaşları çatılmıştı:

- «Bre melûn! Çingeneliğine bakmayıp da Türk Sipahisinin oğlunu soymağa mı kalkarsın?»

Mıstık'ta cevap verecek hal kalmamıştı. Omuzundan yakalamış olan askerin pençesi altında titriyordu.

Şehzade, bir, yerde yatan Çingenelere, bir de yakalanmış olanlara baktıktan sonra buyruğunu verdi:

- «Mel'unların ölüsünü de, dirisini de şu ağaçlara asın da sipahi oğluna kasetmenin ne demek olduğunu cümle âlem görsün.»

Buyruk yerine getirildi.

İsa Beğ, Çakır'a döndü:

- «Barakoğlu! Nasıl olsa günün birinde sipahi olacaksınız. Tımarın boşalınca kadar benim adamlarım arasına girmek ister misin?»

Çakır, bir dizini yere vurarak, elini bağrına bastı:

- «Canımı kurtardın beğ! Senin kullarından olmayı cana minnet bilirim!» diye cevap verdi.

*

* *

İşte Çakır, İsa Beğ'le böyle tanıştı ve onun maiyetine böyle girdi. Doğrusu yediği ekmeği hak edecek kadar fedakârlık gösterdi. Amcası ölüp tımar kendisine kaldığı zaman gene İsa Beğ'in yanından ayrılmadı. Onun yalnız kulu değil, en yakın arkadaşı da oldu.

Çakır denenmiş, sınanmış kişiydi. Birinci sınıf bir asker, vefalı bir yoldaşı. Tam bir Türk'tü. Belki zamanında hiçbir yasa, türe tanımaz, fakat inanarak bağlandığı İsa Beğ'in bir buyruğunu en büyük yasa sayarak bu uğurda ölebilirdi. Kendisine gösterilen güven onu şımartmıyordu. Aradaki sınırı hiçbir zaman aşmıyordu. Karşı karşıya şarap içip dünyayı dumanlı gördükleri günler de olmuş, fakat o zamanlarda bile ne İsa Beğ onun gönlünü kırmış, ne de Çakır, İsa Beğ'de en küçük bir hoşnutsuzluk uyandırmıştı. Şehzade terbiyesi ile Sipahi terbiyesi hiç aksmadan bağdaşıp gidiyordu.

Bu yakınlık Ankara Savaşında en yüksek noktasına varmıştı. O can pazarında, o ölüm-dirim kargaşalığında, insan kanının sudan ucuz olduğu o kahramanlık meydanında onlar yine birbirlerinden ayrılmamışlardı. Çakır, İsa Beğ sayesinde hayatta olduğunu unutmayor, gerekirse onu kurtarmak için ölümü göze almağa hazır ve hevesli bulunuyordu. İsa Beğ ise bu kadar sadık ve candan bir arkadaşı kaybetmenin ölümden beter olduğunu düşünerek kendisinden çok onu koruyordu.

O benzeri görülmemiş savaşta ayrı ayrı kaç kere ölmün veya tutsaklığın eşiğine kadar gelmişler, fakat sıyrılmamanın yolunu bulmuşlardı.

İşte Çakır, bu Çakır'dı ve şimdi kardeşleriyle taht dâvasına kalkan İsa Beğ'in güvendiği adam olduğunu gösteriyordu. Daha yirmi yaşında idi ama yaşadığı hayat, geçirdiği savaşlar onu gün görmüş, yaşlı bir kişi kadar pişirmiş, olgunlaştırmıştı.

Şimdi Balâ Hatun'u emniyete almış olmanın verdiği gönül rahatlığı ile karlı yollarda at sürerken ne yorgunluğunu, ne açlığını duyuyor, başka hiçbir istek kendisini ilgilendirmiyordu.